

DEBATTARTIKEL 2024-03-06

Farliga hundar kräver proaktiva lösningar - inte reaktiva.

Varje hundattack är en tragedi för den drabbade, vare sig den rör en människa eller ett djur. På senare tid har ett antal hundattacker fått uppmärksamhet och lett till debatt kring hur de ska undvikas. Nyligen redovisade Statskontoret sitt uppdrag att utvärdera hur myndigheternas arbete enligt tillsynslagen fungerar. Detta har utmynnat i en rad tydliga och viktiga förslag om åtgärder för att få en mer effektiv och ändamålsenlig verksamhet för både polis och länsstyrelse. Uppdraget handlade främst om reaktiva åtgärder, det vill säga hur samhället ska agera när det redan gått fel för en hund och dess ägare. Minst lika viktigt är att förebygga att den första attacken sker.

Ett förslag som alltid tas upp i dessa diskussioner är rasförbud. Men erfarenheterna av rasspecifik lagstiftning är tydliga, det är inte en effektiv förebyggande åtgärd. Fokus bör i stället riktas där det hör hemma: mot människorna bakom aveln, omvårdnaden och tillsynen av de hundar som blir farliga, oavsett vilken hund de har i kopplet. Detta har blivit extra tydligt efter Kalla faktas granskning av uppfödare, som visar på brister i hur hundar föds upp och säljs.

Beteendet hos en hund påverkas av både genetik och miljö. Djurskyddslagstiftningen innehåller krav gällande vilka egenskaper en hund ska besitta för att få användas i avel. Trots detta finns det fortfarande många fall där hundar används i avel trots att de har sjukdomar eller mentala brister. Och tyvärr saknar många hundägare den kompetens som krävs.

Den bristande efterlevnaden av regelverket beror till stor del på avsaknaden av regelbundna djurskyddskontroller. Endast de uppfödare som har en så stor verksamhet att de behöver tillstånd är kända av myndigheterna och kan kontrolleras. Uppfödare med en mindre verksamhet och som föder upp valpar som inte registreras i någon avelsorganisation, finns idag inte i något register alls, varken statligt eller privat.

Att göra det krävande och mer regelstyrt att föda upp hundar gör troligtvis att en stor del av den oseriösa verksamheten försvinner på sikt. De uppfödare som blir kvar ställer mest troligt högre krav på sina valpköpare, vilket också ger en mindre risk för att hundar hamnar hos en olämplig ägare och därmed riskerar att bli farlig.

Vi menar att följande förebyggande åtgärder måste övervägas:

- Inför anmälningsplikt för polis och socialtjänst i de fall hundar hittas i en kriminell miljö. Länsstyrelsen bör utreda även hundens situation i dessa fall.
- Alla uppfödare, oavsett hur många kullar som föds upp, ska ha tillstånd och vara registrerade hos myndigheterna. Det ökar möjligheten för myndigheterna att genomföra kontroller.
- Utred möjligheten till att införa regelbundna djurskyddskontroller för hunduppfödare.
- Alla valpar bör registreras i det nationella hundregistret redan hos uppfödaren på ett sätt som gör att både uppfödaren och föräldradjuret kan spåras när så behövs.
- Vid allvariga incidenter med hund, där problematik med mentalitet eller hälsa kan vara kopplat till hur de har fötts upp, bör även uppfödaren kontrolleras. Bakom många hundattacker finns allvarliga djurskyddsbrister och ett ogenomtänkt avelsarbete. Genom kontroll av uppfödaren till hunden kan oseriös avel stoppas och olämpliga individer tas ur avel.

Åsa Hagelstedt, generalsekreterare, Djurskyddet Sverige

Emma Brunberg, sakkunnig, Djurskyddet Sverige

Per Leander, generalsekreterare, Svenska hundskyddsförningen

Karolina Lasses, chef hundvålfärd, Svenska hundskyddsförningen